

Rozsudek Krajského soudu v Košicích ze dne 28.11.1983, sp. zn. 11 Co 314/83, ECLI:CZ:KSKE:1983:11.CO.314.1983.1

Číslo: 49/1985

Právní věta: Vrátění finančních prostředků, preddavkovo zložených hospodářskou organizací na členské podíly jej pracovníků (§ 13 vyhlášky č. 160/1976 Zb. /1/), může tato organizace požadovat od stavebního bytového družstva; nie však oprávněná požadovat úhradu těchto prostředků od pracovníků, kteří boli přijatí za členov družstva.

Soud: Krajský soud v Košicích

Datum rozhodnutí: 28.11.1983

Spisová značka: 11 Co 314/83

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Družstvo stavební bytové, Organizace socialistické, Pracovní poměr

Předpisy: 160/1976 Sb. § 13 1/1982 Sb. § 13

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 49/1985 sb. rozh.

Vrátění finančních prostředků, preddavkovo zložených hospodářskou organizací na členské podíly jej pracovníků (§ 13 vyhlášky č. 160/1976 Zb. 1)), může tato organizace požadovat od stavebního bytového družstva; nie však oprávněná požadovat úhradu těchto prostředků od pracovníků, ktorí boli přijatí za členov družstva.

(Rozsudok krajského súdu v Košiciach z 28. 11. 1983, [11 Co 314/83](#))

Okresný súd v Spišskej Novej Vsi svojím rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalujúcej organizácii 35 000,- Kčs s 3 úrokmi od 29. 3. 1983 a 1510,- Kčs na trovy konania, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vychádzal zo zistenia, že žalujúca organizácia na základe hospodárskej zmluvy z 12. 12. 1979 v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 vyhlášky č. 160/1976 Zb. zložila 13. 12. 1979 (pred plánovaným začatím výstavby bytového domu) na účet Stavebného bytového družstva v S. preddavkovo členské podíly za vtedy ešte neznámych svojich štyroch pracovníkov na výstavbu štyroch trojizbových bytov. Preddavkový členský podiel na jeden byt robil 35 000,- Kčs. Jeden z týchto družstevno-stabilizačných bytov bol 30. 4. 1981 pridelený žalovanému, ktorý 5. 5. 1981 po uzavretí dohody o odovzdaní a prevzatí bytu začal uvedený byt užívať. Žalovaný odmietol uhradiť

členský podiel vo výške 35 000,- Kčs, ktorý preddavkovo za neho zložila žalujúca organizácia. Pritom k uskutočneniu pôžičky z fondu kultúrnych a sociálnych potrieb v prospech žalovaného na úhradu členského podielu nedošlo. Výrok o trovách konania súd prvého stupňa odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný a žiadal rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť, žalobu zamietnuť a zaviazat' žalujúcu organizáciu na náhradu trov konania. Namietal, že súd nezistil skutočný stav veci a vykonané dôkazy nesprávne hodnotil. Uviedol, že po nastúpení do zamestnania požiadal žalujúcu organizáciu ako svojho zamestnávateľa o pridelenie bytu alebo o poskytnutie pôžičky na zaobstaranie rodinného domu; keďže na jeho návrhy nereagovala, požiadal o poskytnutie pôžičky v sume 15 000,- Kčs (v súlade s ustanovením vyhlášky č. 155/1975 Zb.) na zloženie členského podielu na družstevnú bytovú výstavbu s tým, že sa dodatkom k pracovnej zmluve zaviazal odpracovať u žalujúcej organizácie 10 rokov. Žalujúca organizácia však žalobcovi neposkytla pôžičku, ale pridela mu družstevno-stabilizačný byt, čo žalovaný považoval za vybavenie jeho žiadosti o pridelenie bytu i žiadosti o poskytnutie pôžičky. V žiadnom prípade nepredpokladal, že členský podiel bude musieť zaplatiť. Napokon namietal aj premlčanie uplatňovaného nároku a žiadal zaviazat' žalujúcu organizáciu nahradiť trovy odvolacieho konania.

Krajský súd v Košiciach zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalobu zamietol a uložil žalujúcej organizácii zaplatiť žalovanému na trovách konania 1400,- Kčs.

Z odôvodnenia:

Súd prvého stupňa náležite zistil skutočný stav veci, avšak vyvodil z neho nesprávne právne závery, keď dospel k záveru, že nárok žalujúcej organizácie je opodstatnený.

V prejednávanej veci žalujúca organizácia zložila na základe hospodárskej zmluvy z 12. 12. 1979, uzavretej s Okresným stavebným bytovým družstvom v S. (v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 vyhlášky č. 160/1976 Zb.), na jeho účet dňa 13. 12. 1979 sumu 140 000,- Kčs, a to za vtedy ešte neznámych budúcich členov družstva na 4 bytové jednotky ako preddavok (na každého po 35 000,- Kčs, ktoré boli inak povinní uhradiť členovia družstva v zmysle ustanovenia čl. 13 ods. 1 Vzorových stanov stavebných bytových družstiev z roku 1975, uverejnených v čiastkach 5a, 5b/1975 Vestníka Slovenského zväzu bytových družstiev 2) .

Táto hospodárska zmluva zabezpečovala žalujúcej organizácii možnosť riešenia bytového problému pre jej štyroch pracovníkov, lebo stavebné bytové družstvo sa zaviazalo prideliť uvedené 4 byty pracovníkom určeným žalujúcou organizáciou po vzniku členstva a zaplatení členského podielu. Bolo však povinnosťou stavebného bytového družstva (podľa ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky č. 160/1976 Zb.) vrátiť žalujúcej organizácii preddavkovo zaplatené členské podiely do 1 mesiaca odo dňa splatenia členských podielov týmito pracovníkmi.

Jeden z týchto bytov bol rozhodnutím predstavenstva Okresného stavebného bytového družstva v S. z 30. 4. 1981 pridelený žalovanému.

Napriek tomu, že žalovaný bol prijatý za člena stavebného bytového družstva, nebol vyzvaný týmto družstvom, aby zložil členský podiel. Pritom družstvo s žalovaným uzavrelo 5. 5. 1981 dohodu o odovzdaní a prevzatí bytu a od uvedenej doby žalovaný aj byt užíval.

Treba poukázať na to, že člen stavebného bytového družstva má podľa čl. 14 písm. c) Vzorových stanov stavebných bytových družstiev z roku 1975 len vtedy právo, aby mu bytové družstvo pridelo byt, ak zaplatí členský podiel. Zo žiadneho ustanovenia týchto Vzorových stanov či iného právneho predpisu nevyplýva, že z povinnosti člena zložiť členský podiel sú výnimky. Aj ustanovenie § 13 ods. 3

vyhlášky č. 160/1976 Zb. vychádzalo z toho, že organizáciou určeným pracovníkom, prijatým za členov družstva, trvá povinnosť zložiť členský podiel, hoci organizácia členský podiel na byt vopred preddavkovo zaplatila. Preddavkové plnenie hospodárskej organizácie nemožno považovať za zloženie členského podielu členom, aby bola splnená hmotnoprávna podmienka pre vznik práva na pridelenie družstevného bytu. Účel preddavkovo zložených peňažných prostriedkov sa nezmenil, a preto stavebné bytové družstvo nemohlo neoprávnenou dispozíciou zmeniť charakter preddavku. Naopak malo stavebné bytové družstvo podľa čl. 13 ods. 1 uvedených Vzorových stanov povinnosť žiadať zloženie členského podielu od žalovaného a zálohový členský podiel vrátiť žalujúcej organizácii.

Vzťah medzi žalujúcou organizáciou a stavebným bytovým družstvom tu bol vzťahom z hospodárskej zmluvy a bol vymedzený špeciálnym právnym predpisom, a to vyhláškou č. 160/1976 Zb. Pritom povinnosť družstva vrátiť organizácii preddavkovo zložený členský podiel (v súlade s ustanovením § 13 ods. 3 vyhlášky č. 160/1976 Zb.) naďalej trval.

Z uvedeného vyplýva, že nárok žalujúcej organizácie proti žalovanému nemožno posúdiť podľa žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka 3) ani Zákonníka práce 4) . Nie je opodstatnený ani záver, že by žalovaný získal na úkor žalujúcej organizácie neoprávnený majetkový prospech. Preto nebolo možné stanoviť povinnosť žalovaného zaplatiť žalujúcej organizácii uplatňovaných 35 000,- Kčs s prísl.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 220 ods. 1 O. s. p. zmenil a žalobu zamietol.

Žalovanému priznal potom odvolací súd podľa ustanovenia § 142 ods. 1 a ustanovenia § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. náhradu účelne vynaložených trov konania v sume 1400,- Kčs, predstavujúcich náhradu súdneho poplatku za odvolanie.

1) Porov. teraz § 13 vyhlášky č. 1/1982 Zb. (v znení vyhlášky č. 159/1983 Zb.).

2) v ČSR v čiastke 3/1975 Zpravodaja Českého svazu bytových družstiev

3) zákona č. 40/1964 Zb. (ktorého úplné znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 70/1983 Zb.)

4) zákona č. 65/1965 Zb. (v znení vyhlásenom pod č. 55/1975 Zb. a v znení zákonov č. 72/1982 Zb. a č. 111/1984 Zb.)